

CUPRINS

CUPRINS	5
INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 1	
SISTEME DE MANAGEMENT DE MEDIU	13
1.1 <i>Tipuri de Sisteme de Management de Mediu</i>	13
1.1.1 Scurt istoric privind gestionarea problemelor de mediu în România	13
1.1.2 Rolul standardelor internaționale	14
1.1.3 Sisteme de management de mediu cunoscute	14
1.1.4 Diferențe între Regulamentul SMMA și standardul ISO 14001	16
1.1.5 Evoluția spre sisteme complexe de management: Igienă – Securitate – Mediu (HSM)	17
1.2 <i>Avantajele și dezavantajele implementării unui sistem de management de mediu</i>	20
1.2.1 Beneficiile pe care un sistem de management de mediu le aduce afacerii	20
1.2.2 Reguli de implementare a SMM	21
1.3 <i>Alte aspecte importante</i>	23
1.3.1 Mizele implementării unui sistem de management de mediu	23
1.3.2 Caracteristici de bază ale unui sistem de management de mediu	24
CAPITOLUL 2	
STRUCTURA STANDARDELOR ISO 14000	27
2.1 <i>Prezentare generală</i>	27
2.1.1 Apariția standardelor din seria ISO 14000	29
2.1.2 Rolul standardelor din seria ISO 14000	31
2.2 <i>Standardul ISO 14001: scop, domeniu de aplicare, mod de folosire</i>	38
2.3 <i>Standardul ISO 14001: prevederi de tip operațional</i>	40
2.4 <i>Standardul EMAS: Eco-Management and Audit Scheme</i>	49
CAPITOLUL 3	
IMPLEMENTAREA SISTEMELOR DE MANAGEMENT DE MEDIU	61
3.1 <i>Principii generale</i>	61
3.1.1 <i>Fazele implementării unui SMM</i>	61
3.1.2 <i>Gestiunea schimbării</i>	63
3.2 <i>Pregătirea în vederea construirii unui Sistem de Management de Mediu</i>	64
3.2.1 Stabilirea necesității și importanței implementării unui SMM	65
3.2.2 Asigurarea sprijinului necesar	66
3.2.3 Sensibilizarea personalului	67
3.2.4 Stabilirea zonei și a nivelului de aplicare	67
3.2.5 Definirea politicii de mediu	68
3.2.6 Evaluarea politicii de mediu	69
3.3 Realizarea analizei inițiale de mediu	71
3.3.1 Stabilirea cadrului legislativ	74
3.3.2 Inventarierea și examinarea tuturor procedurilor și practicilor de management de mediu existente în organizație	75
3.3.3 Inventarierea aspectelor de mediu și identificarea celor semnificative	76
3.3.4 Analiza punctelor slabe și a punctelor forte	78
3.4 Construirea și implementarea Sistemului de Management de Mediu	81
3.4.1 Stabilirea obiectivelor și a țintelor	81
3.4.2 Elaborarea programului de management de mediu	82

3.4.3 Implementarea și funcționarea sistemului de management de mediu.....	85
CAPITOLUL 4	
SISTEMELE INTEGRATE DE MANAGEMENT CALITATE – MEDIU	91
4.1 <i>Procedurile sistemului de management de mediu</i>	91
4.1.1 Stabilirea procedurilor SMM	91
4.1.2 Redactarea unei proceduri	99
4.1.3 Alte documente ale SMM	107
4.2 <i>Calitate și mediu</i>	108
4.2.1 Asemănări între sistemul de management al calității și sistemul de management de mediu	108
4.2.2 Deosebiri între sistemul de management al calității și sistemul de management de mediu	110
4.2.3 Tipuri de integrare a sistemelor de management calitate – mediu.....	111
4.2.4 Cerințele Sistemului de Management Integrat	112
4.2.5 Avantaje și dezavantaje ale sistemelor integrate	135
CAPITOLUL 5	
POLITICI DE MEDIU	137
5.1 <i>Generalități</i>	137
5.1.1 Efectele schimbărilor în economie asupra mediului	140
5.1.2 Sarcinile Autorității Centrale de Protecție a Mediului.....	142
5.2 <i>Domeniile politicilor de mediu</i>	142
5.2.1 Problemele sectoriale de mediu	143
5.2.2 Integrarea sectoarelor non-mediu	144
5.2.3 Integrarea externă în cadrul activităților social-economice	145
5.2.4 Combinații de domenii ale politicii	149
5.3 <i>Instrumente ale politicii de mediu</i>	149
5.3.1 Mijloace și instrumente ale politicii de mediu.....	149
5.3.2 Reglementări de mediu	152
5.3.3 Instrumente financiar-economice	153
5.3.4 Instrumente social-comunicative.....	155
5.3.5 Combinații de instrumente ale politicii de mediu.....	155
5.3.6 Fondul pentru mediu	156
5.4 <i>Managementul implementării politicii de mediu</i>	159
5.4.1 Generalități.....	159
5.4.2 Analiza și definirea problemei	160
5.4.3 Linii directe în procesul de formulare a politicii	161
5.4.4 Abordări alternative	162
5.4.5 Stabilirea priorităților	162
5.4.6 Decizia politică	163
5.4.7 Asigurarea condițiilor pentru implementare.....	163
5.4.8 Trăsături fundamentale ale unui program de acțiune pentru protecția mediului (PNAPM).....	164
CAPITOLUL 6	
STRATEGII DE PROTECȚIE A MEDIULUI.....	165
6.1 <i>Necesitatea unei strategii de mediu</i>	165
6.1.1 Probleme actuale ale omeniirii	165
6.1.2 Crize ambientale	165
6.1.3 Conceptul de dezvoltare durabilă.....	167
6.1.4 Strategii de protecție a mediului.....	168
6.1.5 Secvențe în elaborarea unei strategii de mediu.....	170
6.2 <i>Principii, concepte și instrumente de bază</i>	171
6.2.1 Principii.....	171
6.2.2 Concepte	174

6.2.3 Instrumente	175
6.3 Componente ale protecției mediului	176
6.4 Etape de întocmire a planurilor strategice	179
6.4.1 Întocmirea planurilor de acțiune pentru protecția mediului	179
6.4.2 Planul Strategic de Acțiune pentru Protecția Mediului în România. Program Phare – 1992	180
6.4.3 Recomandări ale Conferinței Ministeriale de la Lucerna – Elveția 1993	181
6.4.4 Recomandări de teme privind protecția mediului	182
6.4.5 Programul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului (PNAPM) 1995 – 1996 ...	183
6.5 Sistemul de monitoring integrat al mediului din România	187
6.5.1 Definiție	187
6.5.2 Obiective	188
6.5.3 Structură	191
6.5.4 Mod de organizare a SMIR	192
6.5.5 Modul de ierarhizare a atribuțiilor și competențelor în SMIR	193
6.6 Politici și strategii pentru conservarea biodiversității	194
6.6.1 Elemente ale politicii biodiversității	194
6.6.2 Politici globale ale biodiversității	194
6.6.3 Ocrotirea naturii – o necesitate vitală	199
6.6.4 Strategia mondială a conservării naturii	200
6.6.5 Stabilirea politicii naționale pentru conservarea biodiversității	207
6.6.6 Zone și arii protejate în România	208
6.6.7 Legislația de mediu în domeniu conservării biodiversității	209
6.7 Strategia gestionării deșeurilor	212
6.7.1 Tipuri de deșeuri urbane	213
6.7.2 Situația deșeurilor pe plan mondial	215
6.7.3 Situația deșeurilor din România	215
6.7.4 Managementul deșeurilor	221
6.7.5 Gospodărirea integrată a deșeurilor menajere urbane solide	225
6.7.6 Alte tipuri de deșeuri urbane	226
6.7.7 Aspecte legislative	227
6.7.8 Propuneri pentru strategia de modernizare și dezvoltare a salubrității, igienei și protecției mediului urban	229
6.8 Gestionarea urgențelor și riscurilor de mediu	230
6.8.1 Natura și dimensiunile riscului	230
6.8.2 Identificarea și analiza riscului pentru accidente majore	231
6.8.3 Urgențele de mediu	232
6.8.4 Mod de intervenție	234
6.9 Strategii în domeniul gospodăririi apelor	235
6.9.1 Obiective ale strategiei în domeniul Gospodăririi apelor	236
6.10 Strategia dezvoltării durabile în turism	237
6.10.1 Particularitățile dezvoltării durabile în turism	237
6.10.2 Impactul dezvoltării turismului asupra mediului	239
6.10.3 Dezvoltarea turismului în România și impactul său asupra mediului	241
6.11 Strategia de conformare de mediu	243
6.12 Recomandări pentru manageri	248
CAPITOLUL 7	
STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI 251	
7.1 Cadrul conceptual	251
7.2 Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	254
7.3 Probleme și preocupări specifice situației din România	257
7.3.1 Riscuri și vulnerabilități generate de factori endogeni și exogeni	257
7.3.2 Creșterea sustenabilă: transformările structurale și echilibrele macroeconomice	259

7.3.2.1 Asigurarea sustenabilității pe termen lung a consumurilor energetice și materiale bazate pe evaluarea realistă a capacității de suport a capitalului natural	262
7.3.2.2 Modernizarea treptată a macrostructurii economiei pentru a corespunde cerințelor sociale și de mediu	263
7.3.2.3 Creșterea productivității muncii și îmbunătățirea ratei de ocupare	264
7.3.2.4 Îmbunătățirea managementului micro- și macro-economic	265
7.3.2.5 Politica de investiții și diversificarea surselor de finanțare	266
7.3.2.6 Menținerea echilibrelor macro-economice	268
7.3.3 Dezvoltarea regională și acțiunea locală; problematica specifică a dezvoltării rurale	270
7.3.3.1 Dezvoltarea regională	271
7.3.3.2 Dezvoltarea rurală, agricultura, silvicultura și pescuitul	278
7.3.3.3 Implementarea Agendei Locale pentru secolul XXI (AL-21)	284
7.3.4 Amenajarea teritoriului și planificarea spațială	287
7.3.4.1 Planificarea spațială	288
7.3.4.2 Cadastrul României	293
7.3.5 Dimensiunea culturală a dezvoltării durabile	296
7.3.6 Capacitatea administrativă și calitatea serviciilor publice, dezvoltarea durabilă ca măsură a eficienței guvernării și a calității politicilor publice	303
7.3.7 Politica externă și de securitate: orientări generale și contribuții specifice	308
BIBLIOGRAFIE	315